

КОМПЕТЕНТНІСТНИЙ ПІДХІД ДО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Коноваленко Тетяна,

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри методики
викладання германських мов,
МДПУ ім.Б.Хмельницького

Рутковська Альона

аспірант МДПУ ім.Б.Хмельницького

Рутковський Максим

аспірант МДПУ ім.Б.Хмельницького

Усвідомлення змісту європейських стандартів спрямовує авторів навчальних програм і вчителів на переосмислення функцій іноземної мови, перегляду її місії в сучасному мобільному та глобалізованому світовому просторі. А відтак, зміна пріоритетів, яка відбулась в останнє десятиліття у світовій педагогічній галузі, детермінує аналогічні трансформації і у вітчизняній шкільній іншомовній освіті. Посилюється роль компетентнісного, комунікативного, діяльнісного, особистісно орієнтованого, культурологічного підходів до навчання іноземних мов, активно спрямовуються їх функції на забезпечення учнів достатнім рівнем іншомовного спілкування, котрий давав би їм змогу без значних зусиль розпочинати й підтримувати мовленнєву взаємодію в межах програмової тематики, користуватися адекватними мовними засобами та дотримуватися особливостей нормативної комунікативної поведінки в різноманітних соціальних умовах спілкування.

Ці трансформації збільшують навантаження на змістовий аспект шкільної іншомовної освіти. Окрім того, тенденція на формування в учнів ключових і міжкультурної іншомовної комунікативної як предметної компетентностей мотивує певне розширення змісту навчання, долучення до нього додаткових інформаційних (текстів для читання, аудіоматеріалів, діалогів тощо) та методичних (вправ і завдань) матеріалів, які забезпечували б якісне оволодіння пропонованим змістом і сприяли б набуттю досвіду успішно виконувати мовні операції та мовленнєві дії для формування механізмів іншомовного спілкування.

Зазначені зміни в цілях навчання іноземних мов, зумовлені світовими тенденціями на активізацію міжнародних контактів у різних сферах життєдіяльності, спричиняють поглиблення обсягу навчального матеріалу.

Як наслідок, об'єктивно виникла потреба в перегляді часових меж і кількості тижневих годин, які можуть бути відведені на засвоєння оновленого змісту, що

давало б учням змогу на рівні базової освіти підвищувати якість володіння іноземною мовою як важливим засобом міжкультурного спілкування в сучасному мультилінгвальному та полікультурному світовому середовищі.

Для навчальних програм не існує єдиних усталених вимог до створення змісту і структури. Навчальні програми з кожного шкільного курсу мають свої змістові та структурні особливості. Єдине що їх об'єднує і є спільним, це чітке визначення цілей навчання та орієнтовних засобів їх досягнення. Текстові вербальні та схематичні компоненти визначаються авторами програм відповідно до наявних потреб і уможливають чіткіше представлення їх змісту та забезпечують доступність його розуміння.

В останні роки навчальні програми з іноземних мов створюються за рамковим принципом: у них окреслюються спільні для всіх іноземних мов цілі навчання та пропонується узагальнена тематика спілкування для кожного класу в межах особистісної, публічної, освітньої сфер. Такий підхід дозволяє вчителям і авторам підручників самостійно визначати інформаційну наповненість змісту наративів, які мають породжувати учні, та зі змістом яких їм належить знайомитись у рецептивних видах мовленнєвої діяльності (письмових і аудіотекстах), долучати додаткові інформаційні матеріали, характерні регіонам їхнього проживання (краєзнавчий регіональний компонент).

Компетентнісний підхід ініціює учнів до саморозвитку, самореалізації, культурного самовизначення. Він сприяє формуванню особистісного суб'єктивного досвіду. Такий підхід ґрунтується на міждисциплінарних, інтегрованих вимогах до результату освітньої діяльності, оскільки вимагає від учасників навчального і виховного процесів змінювати як мету, так і вектор змісту вищої освіти: від передання знань і вмінь предметного змісту до формування розвиненої особистості із життєвими та професійними компетентностями.

Впровадження такого підходу в навчальний процес дозволяє по-новому поглянути на традиційну систему освіти та передбачає розроблення нових стандартів освіти (нових технологій та методів навчання). Науковці стверджують, що компетентнісний підхід стає світовою тенденцією у системі освіти. Прихильники впровадження компетентнісного підходу вважають, що саме цей підхід буде сприяти формуванню ключових та базових компетентностей у випускників закладів загальної середньої освіти.

Список літератури:

1. Николаєва С.Ю. Цілі навчання іноземних мов в аспекті компетентнісного підходу // Іноземні мови. 2020. №2. С.11-17.
2. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання // Науковий редактор українського видання доктор пед. наук, проф. С.Ю.Ніколаєва. К.: Ленвіт, 2013. 273 с.